

ΔΕΥΤΕΡΟ ΤΜΗΜΑ

(πρώην IV ΤΜΗΜΑ)

Συνεδρίασε δημόσια στο ακροατήριό του, στις 12 Νοεμβρίου 2019, με την ακόλουθη σύνθεση: Μαρία Βλαχάκη, Αντιπρόεδρος, Πρόεδρος του Τμήματος, Δέσποινα Καββαδία-Κωνσταντάρα και Στυλιανός Λεντιδάκης, Σύμβουλοι, Ιωάννα Ρούλια και Ιωάννης Καλακίκος (εισηγητής), Πάρεδροι, που μετέχουν με συμβουλευτική γνώμη.

Γενικός Επίτροπος της Επικρατείας: Παραστάθηκε ο Αντεπίτροπος της Επικρατείας στο Ελεγκτικό Συνέδριο Ιωάννης Κάρκαλης, που αναπληρώνει νόμιμα τη Γενική Επίτροπο της Επικρατείας, η οποία κωλύεται.

Γραμματέας: Ολυμπία Κωνσταντακοπούλου.

Για να δικάσει την από ...2003 (ΑΒΔ .../....2019) έφεση του ... του ..., κατοίκου .. Δήμου, ο οποίος παραστάθηκε διά της πληρεξουσίου δικηγόρου του Μ...Α.. (Α.Μ./Δ.Σ.Α. ..)

κατά του Ελληνικού Δημοσίου, το οποίο εκπροσωπεί νόμιμα ο Υπουργός Οικονομικών, που παραστάθηκε διά της Παρέδρου του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους Σπυριδούλας Θωμοπούλου, **καί**

κατά του Δήμου ... Νομού .. και ήδη Δήμου .., που εδρεύει στο .. και εκπροσωπείται νόμιμα, ο οποίος παραστάθηκε δια δηλώσεως του άρθρου 133 παρ. 2 του Κώδικα Διοικητικής Δικονομίας του πληρεξουσίου δικηγόρου του Π.. Κ.. (Α.Μ./Δ.Σ. Κ..).

Με την έφεση αυτή επιδιώκεται η ακύρωση της .../2002 πράξης καταλογισμού του Β' Κλιμακίου του Ελεγκτικού Συνεδρίου.

Κατά τη συζήτηση που ακολούθησε, το Δικαστήριο άκουσε :

Την πληρεξούσια δικηγόρο του εκκαλούντος, η οποία ζήτησε την παραδοχή της έφεσης.

Την εκπρόσωπο του Ελληνικού Δημοσίου, η οποία ζήτησε την απόρριψή της, και

Τον Αντεπίτροπο της Επικρατείας στο Ελεγκτικό Συνέδριο, ο οποίος πρότεινε την παραδοχή της.

Μετά τη δημόσια συνεδρίαση, το Δικαστήριο συνήλθε σε τηλεδιάσκεψη, κατ' εφαρμογή του άρθρου 295 παρ. 2 του ν.4700/2020.

Άκουσε την εισήγηση του Παρέδρου Ιωάννη Καλακίκου, καί

Σκέφθηκε κατά το Νόμο και

Αποφάσισε τα ακόλουθα:

1. Με την κρινόμενη έφεση ζητείται η ακύρωση άλλως η τροποποίηση της .../2002 πράξης του Β΄ Κλιμακίου του Ελεγκτικού Συνεδρίου, με την οποία καταλογίστηκε σε βάρος του εκκαλούντος και υπέρ του Δήμου ... (οιονεί καθολικός διάδοχος του οποίου, δυνάμει του άρθρου 283 παρ. 1 σε συνδυασμό με το άρθρο 1 παρ. 2 περ. 6.5 του ν. 3852/2010 «Νέα Αρχιτεκτονική της Αυτοδιοίκησης ...» (Α΄ 87), έχει καταστεί ο Δήμος ...) το ποσό των 23.476,00 ευρώ, που αντιστοιχεί σε ισόποσο έλλειμμα που προκάλεσε, κατά την άσκηση των καθηκόντων του Δημάρχου, στη χρηματική διαχείριση του οικονομικού έτους 2002 του Δήμου. Η έφεση αυτή επανεισάγεται για συζήτηση, μετά τη .../2018 απόφαση της Ολομέλειας του Ελεγκτικού Συνεδρίου, με την οποία αναιρέθηκε η .../2014 απόφαση του Τμήματος τούτου και αναπέμφθηκε η υπόθεση στο Τμήμα για εκ νέου εξέτασή της.

2. Σύμφωνα με το άρθρο 116 εδ. γ΄ και δ΄ του π.δ/τος 1225/1981 «Περί εκτελέσεως των περί Ελεγκτικού Συνεδρίου διατάξεων» (Α΄ 304), η κρινόμενη έφεση επανεισάγεται για την εκ νέου εξέτασή της, μόνο κατά το αναιρεθέν μέρος αυτής και εντός των διαγραφόμενων από την αναιρετική απόφαση ορίων, δεσμευόμενου του Τμήματος, ως δικαστηρίου παραπομπής, από τα ζητήματα που κρίθηκαν με την αναιρετική απόφαση, και υποχρεούμενου να μην αποστεί αυτών, αλλά να εφαρμόσει τις διατάξεις που κρίθηκαν εφαρμοστέες στην ένδικη υπόθεση, αποδίδοντας σ' αυτές την ίδια ακριβώς έννοια που τους προσέδωσε και η Ολομέλεια με την παραπεμπτική της απόφαση (βλ. Ελ. Συν. αποφ. Ολομ., 1853, 1852, 1826, 707/2019, 1392, 989/2018, 4318, 1808/2014, 2332, 1983/2013, 719/2012).

3.Α. Με την εκκαλούμενη .../2002 πράξη του Β΄ Κλιμακίου του Ελεγκτικού Συνεδρίου (στο εξής: προσβαλλόμενη πράξη), μετά τη διενέργεια, σύμφωνα με το άρθρο 3 παρ. 4 του ν. 2307/1995, κατά προτεραιότητα κατασταλτικού ελέγχου, καταλογίστηκε σε βάρος του εκκαλούντος το ποσό των 23.476,00 ευρώ, με την αιτιολογία ότι το ποσό αυτό αντιστοιχεί σε ισόποσο έλλειμμα που προκάλεσε στη χρηματική διαχείριση, οικονομικού έτους 2002, του Δήμου, με την κατ' εντολή του εξόφληση, παρά τις αντιρρήσεις του αρμοδίου Ταμιά, δύο χρηματικών ενταλμάτων, με τα οποία εντέλλονταν η πληρωμή μη νόμιμων δαπανών. Κατά της προσβαλλόμενης πράξης ο εκκαλών άσκησε την κρινόμενη έφεση, η οποία απορρίφθηκε ως αβάσιμη με την .../2005 απόφαση του Τμήματος τούτου, κρινόμενου νόμιμου του καταλογισμού με την ίδια ως άνω αιτιολογία.

3. Β. Η ως άνω απόφαση του Τμήματος αναιρέθηκε με τη .../2008 απόφαση της Ολομέλειας του Ελεγκτικού Συνεδρίου για τον λόγο ότι δεν είχε ερευνηθεί εάν συντρέχει περίπτωση εφαρμογής των (νομιμοποιητικών) διατάξεων του άρθρου 26 του ν. 3274/2004. Το Τμήμα επιλαμβανόμενο κατά τούτο της υπόθεσης έκρινε, με την 2350/2009 απόφασή του, ότι δεν είναι δυνατή η νομιμοποίηση των επίμαχων δαπανών κατ' εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου 26 του ν. 3274/2004, όπως ερμηνεύθηκαν με τις διατάξεις του άρθρου 29 παρ. 8 του ν.3448/2006, καθόσον δεν συντρέχει η προϋπόθεση της περίπτωσης γ' της παραγράφου 1 του ανωτέρω άρθρου 26 που απαιτεί οι δαπάνες να «διενεργήθηκαν για σκοπό που έχει επιτελεσθεί», δεδομένου ότι δεν αποδεικνύεται η πραγματική και ορθή εκτέλεση και τιμολόγηση των έργων που με τις δαπάνες αυτές πληρώθηκαν.

3. Γ. Στην αίτηση αναίρεσης κατά της ανωτέρω απόφασης του Τμήματος εκδόθηκε η 4317/2013 απόφαση της Ολομέλειας, με την οποία, αφού απορρίφθηκαν όλοι οι προβληθέντες λόγοι σχετικά με την εσφαλμένη ερμηνεία και εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου 26 του ν. 3274/2004, κρίθηκε ότι η υπόθεση έπρεπε να αναπεμφθεί στο Τμήμα, προκειμένου να προσδιορίσει το βαθμό της υπαιτιότητας του νυν εκκαλούντος στη δημιουργία του ελλείμματος και να ερευνήσει τη συνδρομή ή μη των προϋποθέσεων που τάσσονται με την διάταξη του άρθρου 37 παρ. 1 του ν. 3801/2009 για την πλήρη άρση ή τη μείωση του επιβληθέντος εις βάρος του καταλογισμού. Το Τμήμα επιλαμβανόμενο κατά τούτο της υπόθεσης έκρινε, με την .../2014 απόφασή του, ότι δεν συντρέχουν οι προϋποθέσεις εφαρμογής της διάταξης του άρθρου 37 παρ. 1 του ν. 3801/2009 για την ολική άρση ή μείωση του καταλογισμού που επιβλήθηκε σε βάρος του εκκαλούντος.

3. Δ. Στην αίτηση αναίρεσης κατά της ανωτέρω απόφασης του Τμήματος εκδόθηκε η .../2018 απόφαση της Ολομέλειας, με την οποία, έγινε δεκτό ότι το Τμήμα ορθώς προσδιόρισε την υπαιτιότητα του νυν εκκαλούντος στη δημιουργία του ελλείμματος στο βαθμό της βαριάς αμέλειας και δεν αναγνώρισε στο πρόσωπό του συγγνωστή πλάνη με αποτέλεσμα τη μη άρση, στο σύνολό του, του επιβληθέντος σε βάρος του καταλογισμού, εσφαλμένως, όμως, ερμήνευσε τις διατάξεις του άρθρου 37 παρ. 1 του ν. 3801/2009, δεχόμενο ότι αυτή εφαρμόζεται μόνο στους βαρυνόμενους με ελαφρά αμέλεια ενώ κατ' ορθή ερμηνεία έπρεπε να γίνει δεκτό ότι καταλαμβάνει και όσους βαρύνονται με βαριά αμέλεια, όπως ο νυν εκκαλών, καθιστάμενης, κατά τούτο, της απόφασής του ανααιρετέας «συνεπεία εσφαλμένης ερμηνείας και της εξ αυτής πλημμελούς και με αντιφατική αιτιολογία εφαρμογής των διατάξεων του άρθρου 37».

Στο πλαίσιο αυτό, η υπόθεση αναπέμφθηκε στο Τμήμα για την νυν εκ νέου εξέτασή της, προκειμένου αυτό να ερευνήσει εάν συντρέχουν οι προϋποθέσεις μείωσης του ένδικου καταλογισμού σύμφωνα με τη διάταξη του άρθρου 37 παρ. 1 του ν. 3801/2009.

4. Κατ' ακολουθία των ανωτέρω, η κρινόμενη έφεση επανεισάγεται για εκ νέου εξέταση, προκειμένου το Τμήμα, ως δικαστήριο παραπομπής, με βάση τα πραγματικά περιστατικά τα γενεσιουργά του προκληθέντος ελλείμματος και της ευθύνης του εκκαλούντος, όπως αυτά προέκυψαν από τις .../2005, .../2009 και .../2014 αποφάσεις του Τμήματος, οι κρίσεις των οποίων κατέστησαν αμετάκλητες μετά τις .../...2008, .../2013 και .../2018 αποφάσεις της Ολομέλειας, να ερευνήσει εάν συντρέχουν οι προϋποθέσεις μείωσης του ένδικου καταλογισμού σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 37 παρ. 1 του ν. 3801/2009, αποδίδοντας σ' αυτές την ίδια ακριβώς έννοια που τους προσέδωσε και η Ολομέλεια με την τελευταία .../2018 παραπεμπτική της απόφαση.

5.A. Το άρθρο 37 παρ. 1 του ν. 3801/2009 (Α' 163), το οποίο έχει κωδικοποιηθεί στο άρθρο 105 του κυρωθέντος με το άρθρο πρώτο του ν.4129/2013 (Α' 52) «Κώδικα Νόμων για το Ελεγκτικό Συνέδριο» (Κ.Ν.Ελ.Συν.), ορίζει ότι: «Το Ελεγκτικό Συνέδριο, κατά την εκδίκαση του ενδίκου μέσου της έφεσης ενώπιον των Τμημάτων του, καθώς και κατά την εκδίκαση του ενδίκου μέσου της αίτησης αναίρεσης ενώπιον της Ολομέλειάς του, σε υποθέσεις από καταλογιστικές πράξεις, που εκδόθηκαν από οποιαδήποτε αιτία σε βάρος των αιρετών οργάνων των Δήμων και Κοινοτήτων (...) από Υπουργούς ή από μονομελή ή συλλογικά όργανα της Διοίκησης ή από όργανα του Ελεγκτικού Συνεδρίου και αναφέρονται σε χρονικό διάστημα μέχρι 1.7.2005, μπορεί αυτεπαγγέλτως ή ύστερα από αίτηση του βαρυνόμενου με τον καταλογισμό, που υποβάλλεται με το δικόγραφο των ενδίκου μέσου ή των προσθέτων λόγων αυτού, να μειώσει το ποσό του καταλογισμού ως το ένα δέκατο του καταλογισθέντος ποσού, καθώς και να απαλλάξει τον υπαίτιο από τις προσαυξήσεις ή τόκους επί του καταλογισθέντος κεφαλαίου και αν ακόμη υφίσταται ελαφρά αμέλεια αυτού. Για την πιο πάνω μείωση ή απαλλαγή το Δικαστήριο συνεκτιμά το βαθμό της υπαιτιότητας του καταλογισθέντος, την προσωπική και οικογενειακή οικονομική του κατάσταση, τη βαρύτητα της δημοσιονομικής παράβασης, τις συνθήκες τέλεσής της και το επελθόν από αυτή αποτέλεσμα. (...)».

5.B. Σύμφωνα με τις προπαρατεθείσες διατάξεις, οι οποίες αποτελούν έκφραση της συνταγματικά κατοχυρωμένης (άρθρο 25 παρ. 1 εδ. δ' του Συντάγματος) αρχής της αναλογικότητας, το παρόν Δικαστήριο, κατά την εκδίκαση διαφορών από

καταλογιστικές πράξεις, που έχουν εκδοθεί, μεταξύ άλλων, σε βάρος αιρετών οργάνων πρωτοβάθμιων Ο.Τ.Α. και αφορούν σε ελλείμματα που δημιουργήθηκαν μέχρι την 1.7.2005, μπορεί να μειώσει το ποσό του καταλογισμού μέχρι το ένα δέκατο (1/10) του καταλογισθέντος ποσού. Η ως άνω μείωση ή μη του ποσού του καταλογισμού γίνεται μετά από συνεκτίμηση των τεθέντων από το νόμο κριτηρίων, τα οποία αφορούν στις συνθήκες τέλεσης, τη βαρύτητα της διαπιστωθείσας δημοσιονομικής παράβασης και το επελθόν από αυτήν αποτέλεσμα, τον βαθμό υπαιτιότητας του καταλογισθέντος, καθώς και στην υφιστάμενη προσωπική και οικογενειακή οικονομική του κατάσταση (βλ. Ελ. Συν. Ολ. 2009/2020 σκ. 14 και 17, 2000/2020 σκ. 83, 85 και 86, 487/2019 σκ. 8, 136/2019 σκ. 10, 6/2019 σκ. 38 και 40). Όπως κρίθηκε δε με τη 1789/2018 αναιρετική απόφαση (βλ. σκ. 6 αυτής), οι ως άνω διατάξεις εφαρμόζονται όχι μόνο στους βαρυνομένους με ελαφρά αμέλεια, αλλά και στην περίπτωση που για τη δημιουργία του ελλείμματος υφίσταται βαριά αμέλεια του υπολόγου, κατά την αληθή έννοια των διατάξεων, όπως αυτή συνάγεται, κατά διορθωτική ερμηνεία της διατύπωσης της θεσπιζόμενης ρύθμισης, προς αποκατάσταση της αληθούς βούλησης του νομοθέτη, καθόσον, διαφορετικά, αυτή θα καθίστατο κενή κανονιστικού περιεχομένου, αφού, σε περίπτωση ελαφράς αμέλειας του υπολόγου δεν επιβάλλονται προσαυξήσεις επί του καταλογισθέντος σ' αυτόν κεφαλαίου, ενώ, περαιτέρω, δεν θα είχε νόημα η επιβαλλόμενη από τις ίδιες διατάξεις, για την ως άνω μείωση του καταλογισμού, συνεκτίμηση «του βαθμού υπαιτιότητας του καταλογισθέντος», εφόσον η υπαιτιότητά του θα συνίστατο μόνο στον βαθμό της ελαφράς αμέλειας.

6. Τα γενεσιουργά του προκληθέντος ελλείμματος και της ευθύνης του εκκαλούντος πραγματικά περιστατικά (βλ. ανωτέρω σκέψη 4) είναι τα ακόλουθα: Ο εκκαλών καταλογίζεται με το ποσό των 23.476,00 ευρώ που αντιστοιχεί σε ισόποσο χρηματικό έλλειμμα που διαπιστώθηκε στους λογαριασμούς του οικονομικού έτους 2002 του Δήμου. Το έλλειμμα προκλήθηκε από την εξόφληση κατ' εντολή αυτού, υπό την ιδιότητα του Δημάρχου ..., και μετά την απόρριψη από αυτόν των λόγων αμφισβήτησης της νομιμότητας των εντελλόμενων δαπανών που είχε προβάλει η αρμόδια για την πληρωμή τους ταμίας, δύο χρηματικών ενταλμάτων (με αριθμό 32 και 33, οικονομικού έτους 2002, ποσού 11.738,00 ευρώ το καθένα), που αφορούσαν στην καταβολή αμοιβής στη δημοτική επιχείρηση του Δήμου («Δημοτική Αναπτυξιακή Επιχείρηση Δήμου ...-...») για την εκτέλεση δύο δημοτικών έργων, ήτοι την τσιμεντόστρωση στη θέση ... και την κατασκευή τοιχείου στον οικισμό ..., που είχαν ανατεθεί απευθείας στη Δημοτική Επιχείρηση από το Δημοτικό Συμβούλιο Η

εκταμίευση από τους λογαριασμούς του Δήμου του ποσού των χρηματικών αυτών ενταλμάτων ήταν μη νόμιμη, καθόσον –δεδομένης της υποχρέωσης εφαρμογής, ως εκ του φορέα ανάθεσης που ήταν ο.τ.α. πρώτου βαθμού, της νομοθεσίας περί δημοσίων και δη περί δημοτικών έργων κι όχι, όπως αβασίμως ισχυρίζετο ο εκκαλών, του κανονιστικού πλαισίου που ρυθμίζει την ανάθεση έργων από τη Δημοτική Επιχείρηση (ν.π.ι.δ.)– στα δικαιολογητικά τους δεν περιλαμβάνονταν α) σχετικές μελέτες, θεωρημένες από την Τεχνική Υπηρεσία Δήμων και Κοινοτήτων (Τ.Υ.Δ.Κ.) της οικείας Περιφέρειας, βάσει των οποίων έπρεπε να γίνει η ανάθεσή τους (άρθρο 4 παρ. 3 του ν. 1418/1984, Α΄ 23) και β) οι λογαριασμοί, με τις πιστοποιήσεις των εργασιών που έχουν εκτελεσθεί, υπογεγραμμένοι από τον επιβλέποντα μηχανικό και θεωρημένοι από τον Προϊστάμενο της οικείας Διευθύνουσας Υπηρεσίας (άρθρο 13 παρ. 2 του π.δ/τος 171/1987, Α΄ 84), βάσει των οποίων έπρεπε να γίνει η καταβολή στη Δημοτική Επιχείρηση του εργολαβικού ανταλλάγματος. Με την ως άνω διαχειριστική δράση του, ο εκκαλών δίνοντας εντολή εξόφλησης χρηματικών ενταλμάτων παρά την έλλειψη νόμιμων δικαιολογητικών και παρά το γεγονός ότι αυτή την έλλειψη του την είχε επισημάνει ο αρμόδιος ταμίας, επέδειξε βαρεία αμέλεια κατά την άσκηση των καθηκόντων του, ως αιρετού οργάνου διοίκησης του Δήμου, η δράση του δε αυτή, που αποτέλεσε αναγκαία αιτία για την πρόκληση του καταλογιζόμενου σε βάρος του ελλείμματος, του προσέδωσε την ιδιότητα του υπολόγου της οικείας χρηματικής διαχείρισης και θεμελιώνει την επ’ της ιδιότητας του αυτής ερειδόμενη ευθύνη του για την αναπλήρωσή του.

7. Με την κρινόμενη έφεση, όπως οι προβαλλόμενοι μ’ αυτή ισχυρισμοί, όσον αφορά την εφαρμογή στον ένδικο καταλογισμό του άρθρου 37 παρ.1 του ν. 3801/2009, αναπτύσσονται και με το από ...2019 νομίμως κατατεθέν υπόμνημα, προβάλλεται ότι: Τα επίμαχα δημοτικά έργα, παρόλο που δεν εφαρμόστηκε η νομοθεσία περί δημοσίων και δημοτικών έργων αλλά οι διαδικασίες που αφορούσαν την ανάθεση έργων από τη Δημοτική Επιχείρηση, πράγματι κατασκευάστηκαν, επ’ ωφελεία του Δήμου, σύμφωνα με τις από ...2001 και ...2001 αντίστοιχες μελέτες που εκπόνησε ο ιδιώτης μηχανικός που προσέλαβε προς τούτο η εκτελέσασα τα έργα Δημοτική Επιχείρηση, κατασκευάστηκαν δε εντέχνως, όπως τούτο αποδεικνύεται από τις προσκομιζόμενες α) από ...2002 και ...2001 αντίστοιχες αναλυτικές και τελικές επιμετρήσεις των επιμέρους εργασιών των έργων που επίσης συνέταξε ιδιώτης μηχανικός προσληφθείς προς τούτο από τη Δημοτική Επιχείρηση, β) .../...2009 βεβαίωση του εκκαλούντος, υπό την ιδιότητα του Δημάρχου ..., ότι τα επίμαχα έργα έχουν εκτελεστεί εμπρόθεσμα και

έντεχνα, γ) από ...2009 έκθεση αυτοψίας δύο πολιτικών μηχανικών της Τ.Υ.Δ.Κ. της Περιφέρειας ... με βεβαίωση εκτέλεσης έργων και επιμετρήσεων, σύμφωνα με την οποία οι επιμετρηθείσες από αυτούς εργασίες συμπίπτουν με τις επιμετρηθείσες από τους ως άνω ιδιώτες μηχανικούς και δ) φωτογραφίες που απεικονίζουν τον τσιμεντοστρωθέντα δρόμο στη θέση ... και το κατασκευασθέν τοίχιο στον οικισμό ... Περαιτέρω, ο εκκαλών προβάλλει ότι έχει ποσοστό αναπηρίας 67% και άνω – προσκομίζοντας προς απόδειξη τούτου αίτησή του για χορήγηση επιδόματος αναπηρίας, η οποία στηρίζεται στην από ...2019 παραπεμπτική γνωμάτευση της Διευθύντριας της Νευρολογικής Κλινικής του Πανεπιστημιακού Γενικού Νοσοκομείου ... για διάφορες βλάβες νευρολογικής φύσεως οι οποίες χρήζουν συνεχούς φαρμακευτικής αγωγής και απαιτούν συμπάρσταση άλλου ατόμου– και ισχυρίζεται ότι αδυνατεί να καταβάλει το δυσανάλογο με την οικονομική του δυνατότητα καταλογισθέν με την προσβαλλόμενη πράξη ποσό. Προς απόδειξη τούτου προσκομίζει εκκαθαριστικό σημείωμα φορολογικού έτους 2018, από τα οποία προκύπτει ότι το εισόδημά του ανέρχονταν σε 3.928,80 ευρώ ενώ με βάση τα αντικειμενικά τεκμήρια δαπανών το εισόδημά του προσδιορίστηκε στο ποσό των 8.100,00 ευρώ, προσκομίζει δε και αντίγραφο από τον λογαριασμό του στο σύστημα TAXIS, από το οποίο προκύπτει ότι έχει συνολικό ποσό ληξιπρόθεσμων οφειλών ύψους 69.510,30 ευρώ, από άλλους γενόμενους σε βάρος του καταλογισμούς.

8. Υπό τις ως άνω κρίσιμες περιστάσεις του πραγματικού πλαισίου της ένδικης υπόθεσης και σύμφωνα με τις προπαρατεθείσες νομικές σκέψεις, όσον αφορά την εφαρμογή στον ένδικο καταλογισμό των διατάξεων του άρθρου 37 παρ.1 του ν. 3801/2009 πρέπει να γίνουν δεκτά τα ακόλουθα: Οι αποδιδόμενες στον εκκαλούντα δημοσιονομικές παραβάσεις, που έχουν οδηγήσει στο καταλογιζόμενο εις βάρος του ως έλλειμμα ποσό, αφορούν στο ό,τι αυτός, επιδεικνύοντας βαρεία αμέλεια κατά την άσκηση των καθηκόντων του ως αιρετού οργάνου διοίκησης του Δήμου κατέστησε ελλειμματική τη διαχείρισή του, όταν έδωσε εντολή να πληρωθούν από τους λογαριασμούς του, παρά τη σχετική άρνηση του αρμόδιου ταμία, δαπάνες, στις οποίες δεν επισυνάπτονταν όλα τα δικαιολογητικά που προβλέπονταν, προς διασφάλιση της διαφάνειας και της χρηστής δημοσιονομικής διαχείρισης, για τη νόμιμη εκταμίευσή τους. Εντούτοις, οι ως άνω δαπάνες καταβλήθηκαν στη Δημοτική Επιχείρηση, η οποία λειτουργούσε εν τοις πράγμασι ως βραχίονας του Δήμου, και τα δημοτικά έργα, για τα οποία εκταμιεύθηκαν, κατασκευάστηκαν, προς κάλυψη των αντίστοιχων αναγκών των δημοτών, χωρίς, περαιτέρω, από το αποδεικτικό πόρισμα της προσβαλλόμενης πράξης,

ούτε από άλλο στοιχείο τις δικογραφίας, να προκύπτει ότι ο εκκαλών, δια των αποδιδόμενων ως άνω δημοσιονομικών παραβάσεων, επεδίωκε τον προσπορισμό οικονομικού οφέλους στον ίδιο ή σε κάποιον τρίτο, ούτε ότι ιδιοποιήθηκε κάποιο ποσό. Επίσης, ο ένδικος καταλογισμός, ανερχόμενος στο ποσό των 23.476,00 ευρώ, ενόψει της ως άνω προσωπικής και οικονομικής κατάστασης του εκκαλούντος θίγει αυτήν σημαντικά. Από τη συνεκτίμηση όλων των ανωτέρω δεδομένων της υπόθεσης, προκύπτει ότι ο ένδικος καταλογισμός δεν τελεί σε σχέση εύλογης αναλογίας με τη βαρύτητα των αποδιδόμενων στον εκκαλούντα ως άνω δημοσιονομικών παραβάσεων και του επελθόντος εξ αυτών δημοσιονομικού αποτελέσματος και, ως εκ τούτου, αποτελεί δυσανάλογο μέτρο ως προς τον επιδιωκόμενο νόμιμο σκοπό, ήτοι της αποκατάστασης του διαπιστωθέντος ελλείμματος. Επομένως, συντρέχει εν προκειμένω νόμιμος λόγος μειωτικής αναπροσαρμογής, κατ' εφαρμογή του άρθρου 37 παρ. 1 του ν. 3801/2009, του καταλογισμού του εκκαλούντος, ο οποίος, για να τελεί σε εύλογη σχέση αναλογίας του λαμβανομένου μέτρου προς τον επιδιωκόμενο σκοπό, πρέπει να μειωθεί στο ένα δέκατο (1/10) του καταλογισθέντος σε βάρος του ποσού.

9. Μετά από όσα έγιναν δεκτά στις προηγούμενες σκέψεις, η κρινόμενη έφεση πρέπει να γίνει εν μέρει δεκτή, να τροποποιηθεί η προσβαλλόμενη .../2002 πράξη του Β' Κλιμακίου και να περιοριστεί ο καταλογισμός σε βάρος του εκκαλούντος στο ποσό των (23.476,00 X 1/10) 2.347,60 ευρώ. Εκτιμωμένων δε των περιστάσεων της υπόθεσης, πρέπει, σύμφωνα με το άρθρο 73 παρ. 5 του κυρωθέντος με το άρθρο πρώτο του ν.4129/2013 (ΦΕΚ Α' 52) «Κώδικα Νόμων για το Ελεγκτικό Συνέδριο», να διατηρηθεί η διαταχθείσα, με την αρχικώς εκδοθείσα επί της κρινόμενης έφεσης .../2005 απόφαση του Τμήματος τούτου, κατάπτωση υπέρ του Δημοσίου του κατατεθέντος παραβόλου.

Για τους λόγους αυτούς

Δέχεται εν μέρει την έφεση.

Τροποποιεί τη .../2002 πράξη του Β' Κλιμακίου του Ελεγκτικού Συνεδρίου και περιορίζει το ποσό του καταλογισμού σε βάρος του εκκαλούντος σε δύο χιλιάδες τριακόσιες σαράντα επτά ευρώ και εξήντα λεπτά (2.347,60 ευρώ).

Διατάσσει, κατά τα οριζόμενα στο σκεπτικό της παρούσας απόφασης, την κατάπτωση υπέρ του Δημοσίου του κατατεθέντος παραβόλου.

Κρίθηκε και αποφασίστηκε σε τηλεδιάσκεψη στις 27 Οκτωβρίου 2020.

Η ΠΡΟΕΔΡΟΣ

Ο ΕΙΣΗΓΗΤΗΣ ΠΑΡΕΔΡΟΣ

ΜΑΡΙΑ ΒΛΑΧΑΚΗ

ΙΩΑΝΝΗΣ ΚΑΛΑΚΙΚΟΣ

Η ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ

ΟΛΥΜΠΙΑ ΚΩΝΣΤΑΝΤΑΚΟΠΟΥΛΟΥ

Δημοσιεύθηκε σε δημόσια συνεδρίαση στο ακροατήριο του Δευτέρου Τμήματος
στις 22 Μαρτίου 2022.

Η ΠΡΟΕΔΡΟΣ

Ο ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ

ANNA ΛΙΓΩΜΕΝΟΥ

ΙΩΑΝΝΗΣ ΑΘΑΝΑΣΟΠΟΥΛΟΣ